

Voetbalwedstrijden als vensters

Europees lespakket over voetbal

De moderne maatschappijgeschiedenis van Europa bestaat uit veel componenten: industrialisatie, secularisering, democratisering, emancipatie, wereldoorlogen, imperialisme. Maar een niet te onderschatten onderdeel van deze geschiedenis is voetbal. Veel Europeanen hebben zich hier, door alle turbulentie van de twintigste eeuw heen, mee bezig gehouden. Is het lesgeven over voetbalgeschiedenis dan misschien een middel om de Europese geschiedenis aan te pakken?

Jonathan Even-Zohar
is directeur
van EUROCLIO.

Diverse EUROCLIO-leden hebben aangegeven dat een onderwerp als voetbal een uitstekend middel is om leerlingen op bijvoorbeeld het beroepsonderwijs te enthousiasmeren voor het vak geschiedenis. Een aantal docenten uit Noord-Ierland wist bijvoorbeeld te melden dat leerlingen die een hoog risico hadden om 'schoolverlater' te worden pas het nut van schoolwerk begonnen in te zien toen tijdens geschiedenislessen gewerkt werd met de levensverhalen van spelers die ten tijde van *The Troubles* voetbalden. Het leek er ook op dat het kunnen *landen* van de grote en ingewikkelde geschiedenis in een lokale setting, zoals een historische voetbalwedstrijd, leerlingen hielp om historisch bewustzijn te ontwikkelen. In Kroatie staat een EUROCLIO-docent voor de klas die uitgebreid een voetbalwedstrijd uit het begin van de jaren vijftig behandelt, de zogeheten *Tito-Stalin Football Match*, om de leerlingen mee te nemen in de socialistische machtsstrijd van die tijd zonder dat het een 'dof en saai verhaal is'. Tot slot bleek er ook potentie te zitten in het lokale karakter van voetbalclubs en hun historie. Zo vertelde een docent uit Frankfurt hoe hij leerlingen met een migratie-achtergrond onderdeel van Frankfurt helpt voelen, door tijdens de geschiedenislessen te werken met de persoonlijke (migratie)verhalen

van de huidige spelers van de lokale club Eintracht Frankfurt.

Het zijn genoemde voorbeelden die ervoor hebben gezorgd dat EUROCLIO een aantal jaar geleden begonnen is om met verschillende leden lesmateriaal te maken over de Europese en wereldgeschiedenis van de twintigste eeuw, bekeken door de lens van voetbal. Het initiatiefproject *Football. A People's History of Europe* is in 2016 van start gegaan met een ontmoeting in Belfast tussen veertien enthousiaste docenten die ook hun nationale verenigingen vertegenwoordigden. Op deze startbijeenkomst waren – naast enthousiaste docenten – ook ervaren partners uitgenodigd, zoals het Anne Frank Huis (dat projecten doet met voetbalcoaches en clubs om discriminatie tegen te gaan), de Britse stichting Football Against Racism Europe en het bedrijf Big Ideas Company (dat in 2014 samen met de voetbalbond van Groot-Brittannië het lesmateriaal *Football Remembers* uitbracht). De bijeenkomst resulteerde in drie verschillende plannen:

1. UEFA2020: Europa en de bal: EUROCLIO werkt tot 2020 met zoveel mogelijk enthousiaste docenten en historici samen aan een online lespakket, inclusief audiovisueel bronmateriaal, werkvormen, tijdslijnen en historische context. Op dit moment werkt een team van twaalf

docenten, uit twaalf verschillende landen, een geschied-didactisch raamwerk uit. Na de zomer verwachten we de eerste volledige overzichten publiek te kunnen maken.

2. Iconische voetbalwedstrijden: Een ander idee is om middels twintig voetbalwedstrijden de geschiedenis van de twintigste eeuw in Europa te benaderen. Wat zijn nu de wedstrijden die als 'vensters' kunnen dienen voor de Europese en wereldgeschiedenis? Een Duitse docente (en voetbalster) stelde bijvoorbeeld voor om stil te staan bij de laatste wedstrijd uit de tijdens de Eerste Wereldoorlog ontstane Engelse vrouwenvoetbalcompetitie, een wedstrijd in 1921 met meer dan 50.000 toeschouwers, waar de Engelse voetbalbond aanleiding in zag om het vrouwenvoetbal te verbieden. Deze wedstrijd zou als 'venster' kunnen dienen om vrouwenemancipatie tijdens en na de Eerste Wereldoorlog te behandelen in de klas.

3. Voetbalgeschiedenis om club en school te verbinden: Tot slot bleek er ook veel animo te zijn om een samenwerking op te zetten tussen voetbalclubs en scholen. Clubs hechten veel waarde aan hun eigen geschiedenis, maar zien vaak niet een rol voor zichzelf weggelegd om ook deze geschiedenis in een breder kader te plaatsen. EUROCLIO werkt samen met voetbalclub Eintracht Frankfurt aan een methode die

voor vele clubs toepasbaar zou kunnen worden. De uitkomst van de samenwerking zou moeten resulteren in een aantal bruikbare tips over hoe clubs hun eigen archieven en collecties kunnen aanwenden voor het onderwijs. We hopen hier meer clubs in te kunnen betrekken en werken dit in 2017 verder uit. ■

Meer informatie

Wil je meedoen met *Football. A People's History of Europe* of meer te weten komen over dit project?

Neem dan contact op met jonathan@euroclio.eu.

NATIONAAL BEVRIJDINGSMUSEUM 1944-1945

Beleef de vrijheid!

Uit de geschiedenis ontstond een modern museum op één van de mooiste plekken van Nederland. Tussen heuvels en bossen is het verleden tot leven gebracht in het Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945, ten zuidoosten van Nijmegen en Arnhem.

In het museum maak je de aanloop naar de oorlog mee, ervaar je de bezettingstijd, vier je de bevrijding en zie je de wederopbouw van Nederland en Europa. Door middel van geuren, interactieve presentaties, diorama's, modellen, originele films en geluidsfragmenten wordt de bevrijding op boeiende wijze verbeeld. Het museum toont aan jong en oud de actuele betekenis van democratie, vrijheid en mensenrechten.

ROSIE THE RIVETER

TE ZIEN

T/M 1 OKTOBER 2017

Tentoonstelling over de miljoenen Amerikaanse vrouwen die werkzaam waren in de oorlogsindustrie tijdens WO2.

Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944 - 1945

Wylerbaan 4, Groesbeek, Tel. 024-3974404, E-mail: info@bevrijdingsmuseum.nl

www.bevrijdingsmuseum.nl

@Bevrijding

/bevrijdingsmuseum

Liberation
ROUTE
EUROPE

